

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 9 lutego 2023 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. dokonał miesięcznego rozliczenia renty W. B. w związku z przychodem uzyskanym w poszczególnych miesiącach 2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że przychód osiągnięty w poszczególnych miesiącach 2021 r. uzasadniał zmniejszenie lub zawieszenie świadczenia wraz z dodatkami, łącznie o 20 754,24 zł. Świadczenie w poszczególnych miesiącach rozliczanego okresu podlegało zawieszeniu wraz z dodatkami łącznie o kwotę 7 787,46 zł. Zakład Ubezpieczeń Społecznych zobowiązał W. B. do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń w kwocie 12 966,78 zł.

/decyzja k.54 – 55 odwrót plik I akt ZUS/

W dniu 24 marca 2023 r. W. B. złożył odwołanie od ww. decyzji zarzucając jej wadliwość.

/odwołanie k.3/

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

/odpowiedź na odwołanie k.4 – 6 , protokół rozprawy z dnia 20 października 2023 r. , płyta CD k.38/

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca W. B. urodził się w dniu (...) , posiada prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy. Skarżący został szczegółowo pouczony o konieczności informowania organu rentowego o okolicznościach mających wpływ na wysokość pobieranych świadczeń.

/okoliczności bezsporne/

W dniu 1 stycznia 2021 r. wnioskodawca poinformował organ rentowy, że osiąga przychody zarówno ze stosunku pracy , jak i z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej.

/oświadczenie k.19/

W okresie od lutego do kwietnia 2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych zawiesił wnioskodawcy wypłatę przysługującej mu renty.

/okoliczność bezsporna/

W dniu 13 maja 2021 r. W. B. złożył wniosek o wznowienie wypłaty świadczenia rentowego z uwagi na utratę zatrudnienia.

/okoliczność bezsporna/

Decyzją z dnia 21 czerwca 2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. wznowił wnioskodawcy wypłatę zawieszonych świadczeń , poczynawszy od maja 2021 r.

/okoliczność bezsporna/

W 2021 r. wnioskodawca osiągnął przychód w następującej wysokości:

- styczeń – 10 914,20 zł

- luty – 9 452,01 zł

- marzec – 8 730,88 zł
- kwiecień – 10 151,32 zł
- maj – 15 899,93 zł
- czerwiec – 5 600,00 zł
- lipiec – 5 763,60 zł
- sierpień – 4 065,00 zł
- wrzesień – 7 380,60 zł
- październik – 6 000,00 zł
- listopad – 7 542,29 zł
- grudzień – 6 130,00 zł

/okoliczność bezsporna/

W 2021 r. wysokość należnego wnioskodawcy świadczenia rentowego wynosiła:

- styczeń – 2 524,46 zł
- luty – 2 524,46 zł
- marzec – 2 631,50 zł
- kwiecień – 3 882,38 zł (w tym 13 w wysokości 1 250,88 zł)
- maj – 2 642,74 zł
- czerwiec – 2 642,74 zł
- lipiec – 2 642,74 zł
- sierpień – 2 642,74 zł
- wrzesień – 2 642,74 zł
- październik – 3 128,78 zł
- listopad – 4 150,88 zł (w tym 14 w wysokości 3 128,78 zł)
- grudzień – 3 128,78 zł

/okoliczność bezsporna/

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy w Łodzi dokonał na podstawie powołanych dowodów w postaci dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy oraz w aktach organu rentowego.

Na podstawie art. 235² § 1 pkt 5 k.p.c. Sąd pominął wniosek skarżącego o powołanie dowodu z opinii biegłego z zakresu rachunkowości , jako zmierzający wyłącznie do przedłużenia niniejszego postępowania. W ocenie Sądu samo niezadowolenie z wyliczeń organu rentowego, w sytuacji braku wskazania konkretnych błędów rachunkowych ,

jakich miał dopuścić się organ rentowy, jest niewystarczające do przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego z zakresu rachunkowości. Z całą bowiem pewnością wyliczenia dokonywane przez organ rentowy nie są szczególnie skomplikowane i wymagają jedynie podstawowych działań matematycznych. Skoro zatem skarżący przedstawił jedynie domniemanie o popełnieniu błędu przez organ rentowy, a przede wszystkim zaniechał wskazania konkretnych błędów organu rentowego, to Sąd tym samym nie znalazł jakichkolwiek podstaw do przeprowadzenia stosownego dowodu w tym zakresie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 104 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1251) prawo do emerytury lub renty ulega zawieszeniu lub świadczenia te ulegają zmniejszeniu, na zasadach określonych w ust. 3-8 oraz w art. 105, w razie osiągnięcia przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, o której mowa w ust. 2 oraz z tytułu służby wymienionej w art. 6 ust. 1 pkt 4 i 6.

Zgodnie z ust. 2 tego przepisu za działalność podlegającą obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, o której mowa w ust. 1, uważa się zatrudnienie, służbę lub inną pracę zarobkową albo prowadzenie pozarolniczej działalności, z uwzględnieniem ust. 3.

Zgodnie z ust. 7 tego przepisu prawo do emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy oraz renty rodzinnej, do której uprawniona jest jedna osoba, ulega zawieszeniu w razie osiągnięcia przychodu w kwocie wyższej niż 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy, ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

Zgodnie z ust. 8 tego przepisu w razie osiągnięcia przychodu w kwocie przekraczającej 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy, ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, nie wyżej jednak niż 130% tej kwoty, świadczenie ulega zmniejszeniu o kwotę przekroczenia.

Zgodnie z art.104 ust.10 pkt 2 ww. ustawy Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" w terminie do 14 roboczego dnia listopada ogłasza kwoty graniczne przychodu dla mijającego roku kalendarzowego.

Zgodnie z Komunikatem Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 10 listopada 2021 r. (M.P. z 2021 r. , poz.1061) ,obowiązującym w okresie objętym zaskarżoną decyzją , kwota przychodu odpowiadająca 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia wynosiła:

- 3618,30 zł - od 1 stycznia 2021 r. do 28 lutego 2021 r.,
- 3820,60 zł - od 1 marca 2021 r. do 31 maja 2021 r.,
- 3977,10 zł - od 1 czerwca 2021 r. do 31 sierpnia 2021 r.,
- 3853,20 zł - od 1 września 2021 r. do 30 listopada 2021 r.,
- 3960,20 zł - od 1 grudnia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r.;

a kwota przychodu odpowiadająca 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia wynosiła:

- 6719,70 zł - od 1 stycznia 2021 r. do 28 lutego 2021 r.,
- 7095,40 zł - od 1 marca 2021 r. do 31 maja 2021 r.,

- 7386,10 zł - od 1 czerwca 2021 r. do 31 sierpnia 2021 r.,
- 7155,90 zł - od 1 września 2021 r. do 30 listopada 2021 r.,
- 7354,50 zł - od 1 grudnia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r.

Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, że ubezpieczony w styczniu (tj. 10 914,20 zł), maju (tj. 15 899,93 zł) oraz wrześniu (tj. 7 380,60 zł) osiągał przychód uzasadniający zawieszenie pobieranego świadczenia, a w kwietniu (tj. 10 151,32 zł), czerwcu (tj. 5 600,00 zł), lipcu (tj. 5 763,60 zł), sierpniu (tj. 4 065,00 zł), październiku (tj. 6 000,00 zł), listopadzie (tj. 7 542,29 zł) oraz grudniu (tj. 6 130,00) 2021 r. osiągnął przychód uzasadniający zmniejszenie pobieranego świadczenia. Co jednak istotne, za wyjątkiem okresu luty – kwiecień 2021 r. wnioskodawca pobierał świadczenia rentowe, które stosownie do powyższych ustaleń winny być zawieszony (za styczeń, maj, wrzesień oraz listopad 2021 r.), bądź stosownie zmniejszone (za czerwiec, lipiec, sierpień, październik oraz grudzień 2021 r.)

Stosownie do treści art. 138 ust. 1 ww. ustawy osoba, która nienależnie pobrała świadczenia, jest obowiązana do ich zwrotu., przy czym ust. 2 pkt 1 zawiera definicję nienależnie pobranych świadczeń. Są to świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenia była pouczona o braku prawa do ich pobierania.

Natomiast według ust. 4 nie można żądać zwrotu kwot nienależnie pobranych świadczeń za okres dłuższy niż 12 miesięcy, jeżeli osoba pobierająca świadczenie zawiadomiła organ rentowy o zajściu okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części a mimo to świadczenia były jej nadal wypłacane, w pozostałych zaś wypadkach – za okres dłuższy niż 3 lata z zastrzeżeniem ust. 5.

A zatem podstawą uznania świadczenia za nienależne jest zaistnienie okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenia prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenia była pouczona o braku prawa do ich pobierania. Chodzi tu o okoliczności, które nie istniały w chwili przyznania świadczenia, natomiast powstały w czasie jego pobierania.

Uwzględniając powyższe nie ulega wątpliwości, że jakkolwiek w styczniu 2021 r. wnioskodawca poinformował organ rentowy o osiągnięciu przychodu, co skutkowało zawieszeniem należnego mu świadczenia w okresie od lutego do kwietnia 2021 r., to jednak w pozostałych miesiącach wnioskodawca nadal osiągał przychód, ale o tej okoliczności nie poinformował jednak organu rentowego. Co więcej, w dniu 13 maja 2021 r. W. B. złożył wniosek o wznowienie wypłaty świadczenia rentowego z uwagi na utratę zatrudnienia. Za zaistniałą sytuację nie sposób zatem obarczyć odpowiedzialnością organu rentowego, gdyż ten działał w zaufaniu do oświadczeń składanych przez wnioskodawcę, które jak widać okazały się niezgodne ze stanem faktycznym. W przedmiotowym stanie faktycznym nie zaistniały zatem okoliczności o jakich mowa w art.138 ust. 4 ww. ustawy.

W świetle jednak cytowanych przepisów oraz na tle ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd, decyzja organu rentowego zobowiązująca skarżącego do zwrotu nienależnie pobranej renty jest całkowicie zasadna.

Podkreślić jednocześnie należy, że przepis art. 138 ust. 2 pkt 1 wyżej cytowanej ustawy uzależnia zwrot uznanego za nienależnie wypłacone świadczenie od prawidłowego pouczenia o skutkach pobierania świadczenia bez podstawy prawnej. W związku jednak z okolicznością, że skarżący został szczegółowo pouczony o konieczności informowania organu rentowego o okolicznościach mających wpływ na wysokość pobieranych świadczeń, brak jest jakichkolwiek podstaw prawnych do uwzględnienia odwołania skarżącego.

W świetle tych okoliczności Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., orzekł jak w sentencji.